

PRELIMINARIILE LA O EVENTUALĂ ISTORIE A MUZEULUI CĂLĂRĂȘEAN

Nicolae Scăunaș

„Suntem fiii unuia din județele cele mai bogate. Bogății materiale din belșug. Dar câte izvoare spirituale nu se ascund în județul nostru și pe care le ignorăm!

Icoane vechi uitate prin biserici, frânturi din graiul nostru țărănesc, ce farmecă prin curățenia și înțelepciunea vorbelor, cântece duioase sau relicve ale unui trecut preistoric, sunt motive de cercetare și colecționare, unde e cazul, în timpul vacanțelor de către elevi.”

Articolul, semnat de profesorul Al. Z. Ionescu de matematică, a apărut în nr. 1 al revistei „Avântul”, revista Liceului „Știrbei Vodă” Călărași. În spiritul articolului de mai sus, același profesor Al. Z. Ionescu semnaleză descoperirea unui tezaur numismatic – 81 monede de argint din 1601 de la Sigismund Bathory – la Cosâmbești (Numismatice) și face un apel la cunoașterea și cultivarea obiceiurilor locale (Datini strămoșești) în numărul următor al revistei „Avântul”(nr. 2-3/1938).

Despre câteva embrioane muzeistice călărășene vorbește și Monografia Liceului „Știrbei Vodă” din Călărași, cu ocazia împlinirii a 50 de ani de la înființare.

Astfel, există un Muzeu de Științe Naturale având custode pe profesorul Hopmeier. El posedă o **colecție de păsări împăiate** (catalige și palmipede); **tablouri** pentru botanică, zoologie, anatomie și paleontologie (200 piese); **modele anatomice** (în spirt sau uscate); **mamifere împăiate, roci și cristale**.

De asemenea, liceul are și câteva colecții: **geografie** (hărți, tablouri, globuri, aparate), **istorie** (hărți, tablouri, filme), **muzică** (plăci, gramofon, radio, partituri), **desen-caligrafie** (mulaje, corpuri geometrice, tablouri).

O serie de date corelate despre muzeografia călărășeană descoperim și în revista „Școala Ialomiței” – colecție aproape completă aflată în patrimoniul Filialei locale a Arhivelor Naționale.

Astfel, în nr.2/3/1932 aflăm că dl. avocat Lazăr Belcin a conferențiat la Liga Culturală locală despre Vasile Pârvan, amintind că savantul a săpat la Boian, Ciocănești, Grădiștea Călărașilor, Piscul Crăsanilor și rezultatele le-a publicat în Getica. La conferință a participat și prozatorul Cezar Petrescu.

În același număr profesorul N. T. Popescu – Vaidomir scrie despre „Necesitatea monografiilor de sate” și prezintă o „Bibliografie a județului Ialomița” alcătuită din 24 lucrări semnate Pârvan, Hașdeu, Iorga, Giurescu.

Numărul următor al Școlii Ialomiței, nr. 4-5 din 1932 cuprinde studiul pedagogului Stanciu Stoian „Muzeul local”.

Studiul debutează cu afirmația că „*cel mai bun ghid pentru alcătuirea muzeului local este programa analitică și manualul.*”

Muzeul trebuie să cuprindă:

Harta ținutului

Material botanic – ierbar

Material zoologic – împăieri

Material biologic – fotografii, hărți și diagrame despre starea de sănătate și răspândirea bolilor

Material psihologic – datini și obiceiuri

Material istoric – Artă religioasă

Artă cultă

Port popular, cusături

Folclor muzical și literar

Material etnografic – Gospodării – modele, locuințe, obiecte casnice, unele economice, produse

Material politic – social

Se recomandă evitarea exagerărilor.

Profesorul N. T. Popescu-Vaidomir publică în două numere ale revistei „Școala Ialomiței” (3-4 și 5-6/1933) materialul „Bărăganul în vechime”. Lucrarea se bazează pe câteva lucrări:

- Radu Vulpe – *Bărăganul în antichitate*
V.Pârvan – *Getica*
V.Pârvan – *Începuturile vieții romane*
B.P.Hașdeu – *Istoria critică*
- G.Vâlsan – *Câmpia Română*

Partea a doua a materialului se bazează pe informațiile privind locuitorii Bărăganului în operele lui Herodot, Ptolemeu, Arian și Strabo.

Începând cu nr. 5-6/1934 profesorul Gh. I. Neagu realizează în „Școala Ialomiței” o rubrică ce va dura – „Folclor din Bărăgan” – pornind de la ideea „Bărăganul de azi e necunoscut”. Se publică piese de folclor autentic, texte și partituri.

Tot în același număr, învățătorul Gh. Nicolae din Barza publică materialul „Cum se alcătuieste o monografie. Îndrumări practice. Bibliografie.”, lucrare sintetică dar documentată.

Vom încheia prezentarea materialelor legate de necesitatea realizării unor acțiuni de documentare și strângere de materiale pentru un eventual muzeu cu articolul semnat Lazăr Belcin „Muzeul ialomițean”(“Școala Ialomiței” nr. 9-10/1935).

Autorul reamintește două lucruri demne de reținut:

1) În 1926 în ziarul „Acțiunea” din Călărași s-a publicat un apel către intelectualii satelor pentru strângerea și inventarierea monumentelor de artă veche, a unor cruci și pietre vechi și a tuturor dovezilor privind trecutul regiunii noastre;

2) În mai 1935, la Cernăuți, la Congresul Ligii Culturale s-au aprobat fonduri pentru răscumpărarea și adunarea de obiecte pentru Muzeul Ialomiței.

Autorul mai amintește și faptul că Nicolae Iorga în prefața Statutului Cercului Studenților Ialomițeni, îi îndemna pe aceștia să cunoască trecutul acestor locuri.

Și dacă am început comunicarea noastră cu un text din revista Liceului „Știrbei Vodă” – „Avântul”, să o încheiem tot cu un text din aceeași revistă semnat de inimosul matematician, profesorul Al. Z. Ionescu:

“Facem un călduros apel către toți intelectualii din județul Ialomița și în special către preoți și învățători pentru a colecta și trimite pe adresa Liceului Știrbei Vodă Călărași, cu mențiunea pentru muzeul istoric, toate obiectele cu caracter istoric, și anume: monede vechi, obiecte de ceramică, inscripțiuni în piatră sau lemn, cu toate datele necesare, sau fotografii de pe obiectele cari nu pot fi trimise. Bărăganul nu a fost o câmpie pustie sau cândva o pădure de nepătruns, ci a avut și așezări istorice, care se pierd cu câteva mii de ani în urmă. Localitățile Crăsani, Piua – Pietri, Slobozia (Mânăstirea) etc., au mărturii ale acestui trecut istoric.

Aceste obiecte formează o comoară scumpă pentru noi și putem reconstitui, cel puțin în parte, viața ce au trăit-o strămoșii noștri, odinioară pe aici, care cu toată vitregia timpurilor au rămas legați de pământul lor.

Păstrarea lor în cadrul unui muzeu istoric regional, le va feri de pierdere și distrugere, iar elevii liceului, în unanimitate fii ai județului, vor putea să vadă mărturiile trecutului acestui județ.”